

EDITORIAL

Γιατί να πληρώσει ο Χανς τη νύφη;
After all Greeks had their fun*

Το Σεπτέμβριο του 1860, στο Ιλινόις των ΗΠΑ γεννήθηκε ένα κορίτσι, που θα εξελισσόταν σε λαμπρή γυναίκα, κόντρα σε όλα τα στερεότυπα της εποχής. Στη γυναίκα αυτή, την Τζέιν Άνταμς (Jane Addams), ακτιβίστρια και κοινωνική φιλόσοφος, που αποχώρησε από τα εγκόσμια το 1935, αποδίδεται μια ρήση εξαιρετικά επίκαιρη στις μέρες μας: «*η δράση είναι πράγματι το μόνο μέσο έκφρασης της Ηθικής*».

Λίγα χρόνια αργότερα, το 1879, στο Ulm της τότε Γερμανικής Ομοσπονδιακής Αυτοκρατορίας, είδε για πρώτη φορά το φως ένα αγόρι, που -εκτός της τερστίας συνδρομής του στη σύγχρονη επιστήμη- διατύπωσε τη δική του άποψη για την ηθική (σε ελεύθερη μετάφραση): «*Δεν πιστεύω στην αθανασία του ατόμου. Και θεωρώ ότι η ηθική είναι μια καθαρά ανθρώπινη ανησυχία, χωρίς κάποια υπερφυσική Αρχή (εξουσία) πίσω της*».

Η κατάκτηση της ηθικής απαιτεί δράση κι αφύπνιση, όχι εφησυχασμό -και η Τζέιν Άνταμς το απέδειξε στην πράξη, σε μια εποχή που οι περισσότερες γυναίκες επαινούσαν από τον περιγυρό τους μόνο όταν ήξεραν να πλέκουν καλές δαντέλες. Και, ναι, δεν έχουμε λόγο να αμφισβητήσουμε το μεγάλο Αϊνστάιν, ως προς το ότι η ηθική είναι θέμα ανθρώπινης ανησυχίας, που δεν πρέπει να γεννάται από το φόβο της τιμωρίας -εγκόσμιας ή υπερκόσμιας.

Ενδιαφέρουσα ως προς αυτό και η άποψη του Γ. Μπαμπινιώτη (ΒήμαOnline, 30/4/11): «*Προσπαθώ να πω με όση δύναμη δημόσιας φωνής διαθέτω ότι η οικονομική κρίση που μαστίζει σήμερα τη χώρα μας είναι πριν και πάνω απ' όλα κρίση αρχών [...] και ιδανικών, κρίση υπεύθυνων πολιτών με αίσθηση υποχρεώσεων και δικαιωμάτων, κρίση σκεπτόμενων πολιτών με δυνατότητα εκτιμήσεως προσώπων και πραγμάτων, κρίση ήθους και ηθικής [...]. Η κρίση παιδείας, βαθύτερης δηλαδή και ουσιαστικής καλλιέργειας της προσωπικότητας του ατόμου, που πλήττει όχι μόνο τη χώρα μας αλλά και τον ευρύτερο χώρο, αποπροσανατόλισε το σύγχρονο άνθρωπο και υπονόμωσε τον τρόπο σκέψης και συμπεριφοράς του [...] με το χρήμα να εξελίσσεται σε μέτρο αξιολόγησης της επιτυχίας του. Χάθηκε το μέτρο. Έλειψε το όραμα [...]. Είναι φανερό ότι μιλώντας για παιδεία δεν εννοώ τις απλές γνώσεις ή τους όγκους των ασύνδετων πληροφοριών [...]. Μιλώ για μια γενικότερη παιδεία που μορφώνει πολίτες υπεύθυνους, σκεπτόμενους, καλλιεργημένους, με ιδανικά, αρχές και αξίες*».

Παιδεία. Η λέξη-κλειδί. Στην Ελλάδα -αλλά και στην Ευρώπη- του 2011, το ήθος και η ηθική δοκιμάζονται από την έλλειψη ουσιαστικής παιδείας, αλλά και από την αχαλίνωτη ηθικολογία και την ατελείωτη συζήτηση περί «δικαιοσύνης».

Σε σχετικά πρόσφατο άρθρο του, με τίτλο «*Resentment Is Rising In Euro Zone*», στους «*New York Times*», ο αναλυτής Floyd Norris το έγραψε χωρίς περιστροφές (η ελεύθερη απόδοση του γενικού νοήματος είναι δική μας): Η Ευρώπη -πολιτικοί, πολίτες και ΜΜΕ- διερωτάται συνέχεια αν είναι δίκαιο οι εργατικοί και συνεπείς Γερμανοί να φορολογούνται για να σώσουν τους τεμπέληδες και ανήθικους Έλληνες, που στο κάτω-κάτω ...το διασκέδασαν (*"They had their fun"*, όπως δήλωσε στον κ. Norris πρώην κεντρικός τραπεζίτης της Ευρώπης). Και για την ταμπάκιερα (το πώς δηλαδή οι ρημαγμένες οικονομίες της ευρωζώνης θα ανακάμψουν γρήγορα), ουδέν. Η ηθικολογία αποπροσανατολίζει -και επιβραδύνει τη δράση. Πολιτικοί, πολίτες και ΜΜΕ στην Ελλάδα και την Ευρώπη αναλώνουν σάλιο και μελάνι για να αποφασίσουν αν τα φάγαμε μαζί ή χώρια και αν ο Χανς πρέπει να πληρώσει τη νύφη, αντί να επενδύουν φαιά ουσία στην εξεύρεση άμεσα εφαρμόσιμων και κοινά συμφερούσων λύσεων.

Στην Ελλάδα το ήθος και η ηθική δοκιμάζονται στα σχολεία και τα πανεπιστήμια, που ψάχνουν προσανατολισμό, με τους μαθητές και φοιτητές να διερωτώνται πώς είναι δυνατόν να έχει αλλάξει σε λίγους μήνες ό,τι διδάσκονται από τους γονείς τους εξ απαλών ονύχων.

Δοκιμάζονται στα γραφεία και τα εργοστάσια, όπου το δυναμικό αναλώνεται σε συζητήσεις για την εφεδρεία και τις απολύσεις κι αναζητά μαύρη εργασία για να τα βγάλει πέρα, αντί να δημιουργεί και να εξελίσσεται.

Στα υπουργεία εννοείται, όπου ακόμη και σε τέτοιους καιρούς βλέπουμε το «δέντρο» της ψιλής, της δασείας και της περισπωμένης σε ταμπέλες και παραβλέπουμε το «δάσος»...

Στο εργοτάξιο, όπου μηχανικοί και εργολάβοι προσπαθούν να βρουν τρόπους «για να βγουν», όταν όλα γύρω καταρρέουν.

Στο πεζοδρόμιο, καθώς ολοένα περισσότερες γυναίκες της διπλανής πόρτας -νοικοκυρές, φοιτήτριες, άνεργες- και νεαρά αγόρια στρέφονται στην πορνεία για 5 ή 20 ευρώ, προκειμένου να μπορέσουν να επιβιώσουν, με τη Σβετλάνα να λέγεται πλέον Ελένη ή Μαρία ή Κατερίνα [εφημερίδα «Πρώτο Θέμα» 27/11/2011].

Η οικονομική κρίση στην Ελλάδα είναι λοιπόν, ανάμεσα στα άλλα, και κρίση παιδείας, ηθικής και έλλειψης κριτικής ικανότητας. Κρίση που προήλθε (και) από το σύνδρομο των ποδιών που απλώνονται έξω από το πάπλωμα, από το χολιγουντιανό λάιφστάϊλ με δανεικά.

Ίσως υπό αυτή την έννοια, η κρίση να είναι μια ευκαιρία για αλλαγή γραμμής πλεύσης, για μια νέα ηθική σε μια νέα κοινωνία, που θα χρειαστεί να πιάσει πάτο για να ξαναμάθει το Μέτρον Άριστον (αυτό φυσικά είναι το αισιόδοξο σενάριο).

«*Πεισιμένος καθώς είμαι [...] ότι ο κόσμος χρειάζεται νέα ηθική αρχιτεκτονική, πιστεύω ότι αυτό είναι το πρώτο θέμα που πρέπει να τεθεί υπό συζήτηση στον κόσμο του σήμερα: το ήθος, η ηθική*». Ποιος το είπε; Ο Ούγκο Τσάβες. ■

*Στο κάτω-κάτω οι Έλληνες το διασκέδασαν!

■ **Ιδιοκτήτης:**
ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΝΠΔΔ

Μ. Αλεξάνδρου 49, 546 43, Θεσσαλονίκη

www.tkm.tee.gr

15νθήμερη εφημερίδα του ΤΕΕ/ΤΚΜ, αποστέλλεται δωρεάν στα μέλη του

■ **Εκδότης - Διευθυντής**

Τάσος Κονακλίδης, Πρόεδρος ΤΕΕ/ΤΚΜ

■ **Υπεύθυνος τυπογραφείου**

Μαρία Σπυροπούλου

■ **Συνεργάτες**

Αλεξάνδρα Γούτα, δημοσιογράφος

Άγγελος Αγγελίδης, δημοσιογράφος

Έλσα Φωκά, αρχιτέκτων

Χρύσα Λασκαρίδου, χημικός μηχανικός

■ **Καλλιτεχνική επιμέλεια**

Έλσα Φωκά, αρχιτέκτων

■ **Εξώφυλλο:** Δημήτρης Βλάχος

■ **e-mail Γραφείου Τύπου**

fokaels@central.tee.gr

■ **Σελιδοποίηση-Διαχωρισμοί-Μοντάζ-Εκτύπωση**

Μ. Διαμαντίδη Α.Ε.,

ΒΙ.ΠΑ. Λακκώματος, Χαλκιδική,

Τ.Κ. 63 080, Τ. 23990 20393, Φ. 23990 51623

e-mail: aa@dotenet.gr, design@diamprioting.gr

■ **Διαφημίσεις**

Δόμνα Τοπουζίδου, τηλ. 2310 883170, fax: 2310 883161

e-mail: domnator@central.tee.gr

Το Τεχνολογικό Κέντρο δημοσιεύει ενυπόγραφες επιστολές αναγνωστών, οι οποίες εκφράζουν την άποψη του συντάκτη τους. Η σύνταξη διατηρεί το δικαίωμα να συντομεύει τα κείμενα

ΤΗΛΕΦΩΝΑ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Τα νέα τηλέφωνα του ΤΕΕ/ΤΚΜ

Γραφείο Προέδρου: 2310 883170

Τμήμα Διοικητικών & Οικονομικών Υπηρεσιών

Πρωτόκολλο 2310 883101-3

Λογιστήριο 2310 883104-6

Συνδρομές - Κρατήσεις 2310 883107

Τμήμα Επιστημονικών & Αναπτυξιακών Θεμάτων

Επιστημονικά - Αναπτυξιακά 2310 883120-2&4

Εκπρωσώπησης 2310 883121

Τεχνολογία 2310 883125

Τμήμα Επαγγελματικών Θεμάτων

Αμοιβές 2310 883144-6

Συλλογικές Συμβάσεις 2310 883144-6

Σεμινάρια 2310 883145

Δημόσια Έργα 2310 883143

Γραφείο ΓΟΚ 2310 883152

Μητρώο μελών - Βεβαιώσεις 2310 883140

Πειθαρχικό Συμβούλιο 2310 883150

Άδεια Άσκησης Επαγγέλματος 2310 883140 & 1

Πραγματογνωμοσύνες 2310 883140 & 1

Νομική Υπηρεσία 2310 883109

Τμήμα Βιβλιοθήκης & Πληροφόρησης

Τράπεζα Πληροφοριών 2310 883186

Δανεισμός 2310 883187